

स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन

२०७४

१. बस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने:-

नगरपालिकाले संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले तोकि दिएको बस्तुगत विवरण ढाँचा अनुसार स्रोत नक्शा तयार नभएसम्म विद्यमान स्रोत नक्शाका आधारमा स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा गरिनेछ ।

२. वार्षिक कार्यक्रम तथा वजेट तर्जुमा:-

प्रत्येक नगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षको लागि वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कानूनमा मिति तोकिएकोमा सोहि मितिमा र अन्य अवस्थामा आर्थिक वर्ष शुरु हुनु अगाव तर्जुमा गरी सभाबाट स्वीकृत गर्नुपर्नेछ । बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको लागि देहाय बमोजिमका समितिहरु रहने छन् ।

२.१. राजस्व परामर्श समिति:-

२.१.१ नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि स्थानीय तहले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र परिचालन गर्ने सक्ने राजस्वका स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरि आगामि आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिम एक राजस्व परामर्श समिति गठन हुनेछ ।

क) नगरपालिकाको	उपप्रमुख	- संयोजक
ख) नगरकार्यपालिकाको	कार्यकारी अधिकृत	- सदस्य
ग) नगरकार्यपालिकाले तोकेको एक महिला सहित ४ जना	सदस्य	- सदस्य
घ) स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघका प्रमुख वा प्रतिनिधि		- सदस्य
च) नगर कार्यपालिकाको आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख		- सदस्य सचिव

समितिले राजस्व, बजेट तथा लेखा क्षेत्रमा दक्षता भएका सम्बन्धित स्थानीय तहको क्षेत्र भित्रका दुई जना विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

२.१.२. राजस्व परामर्श समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) राजस्व सम्बन्धि नीति तथा कानून तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनाका सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने ।

ख) राजस्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरि आगामि आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुनसक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने ।

ग) राजस्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने ।

घ) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने किसिमको कर नीति अवलम्बन गर्न परामर्श दिने ।

ङ) कर राजस्व, गैरकर राजस्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरि सिफारिस गर्ने ।

च) राजस्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक सुझावहरु पेश गर्ने ।

२.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति:-

२.२.१. स्थानीय तहमा प्राप्त हुन सक्ने कुल आयको प्रक्षेपण र सोको सन्तुलित विवरण खाका तय गर्न स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठन हुनेछ ।

क) नगरकार्यपालिको प्रमुख – संयोजक

ख) नगरकार्यपालिकाको उपप्रमुख – सदस्य

ग) नगरकार्यपालिकाको कार्यकारी अधिकृत –सदस्य

घ) अध्यक्ष वा प्रमुखले कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट तोकेका महिला,

दलित वा अल्पसंख्यकबाट प्रतिनिधित्व हुने गरि बढिमा ३ जना – सदस्य

ङ) नगरपालिकामा योजना हेर्ने शाखा प्रमुख –सदस्य सचिव

२.२.२ श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) आन्तरिक आय, राजस्व वाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण, आन्तरिक ऋण तथा अन्य आयको प्रक्षेपण गर्ने ।

ख) राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक प्राथमिकता र स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरि प्रक्षेपित स्रोत र साधनको सन्तुलित विवरणको खाका तय गर्ने ।

ग) आगामी आर्थिक बर्षको लागि श्रोत अनुमानको आधारमा बजेटको कुल सीमा निर्धारण गर्ने ।

घ) विषय क्षेत्रगत बजेटको सीमा निर्धारण गर्ने ।

ङ) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, स्थानीय आर्थिक अवस्था, आन्तरिक आयको अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरणका आधार तय गर्ने ।

च) विषय क्षेत्रगत बजेट तर्जुमा सम्बन्धित मर्गदर्शन तय गर्ने ।

छ) श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण सम्बन्धी स्थानीय तहको आवश्यकता र निर्णय बमोजिमक अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२.३ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति:-

२.३.१. स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट तयार भएको आयको प्रक्षेपण र वितरणको खाकामा आधारित भई नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न देहाय बमोजिमको समिति गठन हुनेछ ।

क) नगर कार्यपालिकाको उपप्रमुख – संयोजक

ख) विषयगत क्षेत्र हेर्ने नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरु ६ जना – सदस्य

ग) नगर कार्यपालिकाको कार्यकारी अधिकृत
सचिव

- सदस्य

२.३.२ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) आगामी आ.व.को नीति तथा कार्यक्रमको प्रस्ताव तयार गर्ने ।

ख) श्रोत अनुमान समितिले दिएको बजेट सीमा भित्र रहि बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण गर्ने ।

ग) बजेट तथा कार्यक्रमको प्रस्तावलाई विषयक्षेत्रगत रुपमा छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाई अन्तिम प्रस्ताव तयार गरि नगर कार्यपालिका पेश गर्ने ।

घ) योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने तथा योजना कार्यक्रमबीच आपसी तादम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्ने ।

ङ) बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी स्थानीय तहको आवश्यकता र निर्णय बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

३. योजना/आयोजना तर्जुमा तथा प्राथमिकिकरणका आधारहरु:-

नगरपालिकाले योजना/आयोजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व योजना/आयोजना छनौट र प्राथमिकिकरण आधार र मापदण्ड तयार गर्नु पर्नेछ । यस्तो आधार र मापदण्ड तयार गर्दा वस्ति/टोलस्तर, वडास्तर र नगरपालिकास्तरका छुट्टा छुट्टै मापदण्ड र आधार तोक्न सकिनेछ । यस्ता आधार र मापदण्ड तय गर्दा सामान्यतया निम्न विषयहरु समावेश गर्नु पर्नेछ ।

३.१ योजना तर्जुमा आधारहरु:-

३.१.१ नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित स्थानिय तहको एकल तथा साझा अधिकारको सूची,

३.१.२ नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हकहरु,

३.१.३ नेपालको संविधान भाग ४ अन्तर्गतका राज्यका अर्थिक, सामाजिक विकास, प्राकृतिक श्रोतको उपयोग, वातावरण संरक्षण सम्बन्धि नीतिहरू, धारा ५९ को आर्थिक अधिकार, भाग १९ को अर्थिक कार्य प्रणाली,

३.१.४ नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यविस्तृतिकरणको प्रतिवेदन,

३.१.५ संघीय तथा प्रदेश सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,

३.१.६ संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,

३.१.७ स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्रतिवद्धताहरू,

३.१.८ नेपालले शासन संचालन ऐन र नियमावलीका प्रावधानहरू,

३.१.९. स्थानीय तहका आवधिक योजनाहरू, क्षेत्रगत नीति, रणनीति, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू,

३.१.१०. विकासका समसामयिक मुद्दाहरू जस्तै सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, वाल मैत्री स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, खुला दिसामुक्त तथा पुर्ण सरसफाई, उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू,

३.१.११. स्थानीय तहको मध्यकालिन खर्च संरचना ९०:१० अनुरूप प्राथमिकतामा परेका कार्यक्रमहरू,

३.१.१२. स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरू ।

३.२ आयोजनाः कार्यक्रम प्राथमिकिकरणका आधारहरू ः

३.२.१ अर्थिक विकास र गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने,

३.२.२ उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने (ठुला आयोजनाहरूको हकमा बढिमा ३ वर्ष भित्र सम्पन्न हुने),

३.२.३ राजस्व परिचालनमा योगदान पुऱ्याउने,

३.२.४ सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुऱ्याउने,

- ३.२.५ स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिताका अभिवृद्धि गर्ने,
- ३.२.६ लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने,
- ३.२.६ दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने,
- ३.२.७ समुदायलाई विपद तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल ँचभकषिभलअभ० बनाउने,
- ३.२.८ स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने,
- ३.२.९ स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरु ।

४. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रिया:-

नगरपालिकाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न चरणको अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

४.१. संघ तथा प्रदेशबाट वित्तिय हस्तान्तरणको खाका एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शन प्राप्त गर्ने ।

४.१.१. स्थानीय तहले प्रत्येक वर्ष संघीयः प्रदेश सरवारबाट वित्तिय हस्तान्तरणको खाका तथा मार्गदर्शन प्राप्त गरि उक्त खाका, मार्गदर्शन एवं स्थानीय श्रोत साधन समेतको आधारमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पर्नेछ ।

४.२. श्रोत अनुमान र कुल बजेट सीमा निर्धारण:-

४.२.१. राजस्व परामर्श समितिले राजस्वका श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्नेछ ।

४.२.२. श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आवको बजेटको कुल सीमा, विषय क्षेत्रगत र मार्गदर्शन, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण आधार र मार्गदर्शन तय गरी स्वीकृतीको लागि गाउँःनगर कार्यपालिकामा पेश गर्नेछ ।

४.२.३. विषयक्षेत्र सीमा निर्धारण गर्दा समपुरक कोष, लक्षित समुह विकास, आर्थिक, सामाजिक तथा पुर्वाधार विकास र प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरुको लागि निश्चित रककम छुटयाउन सकिनेछ ।

४.२.४. नगर कार्यपालिकाले विषयक्षेत्रगत बजेट सीमा, मार्गदर्शन तथा प्राथमिकिकरण आधारहरू स्विकृत गरि वडा तहमा पठाउने ।

४.२.५. वडा समितिले प्राप्त विषयक्षेत्रगत सिलिङ र मार्गदर्शनमा छलफल गर्ने, वडा अन्तर्गतका बस्तिहरूमा योजना छनौटको मोडालिटी तयार गर्ने, बस्तीहरूमा योजना छलफलको मिति तय गरी सूचना गर्ने ।

४.३. बस्ती/टोल स्तरबाट आयोजना/कार्यक्रम छनौट:-

४.३.१. वडा समितिले बस्तीस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटको ढाँचा तय गर्दा बडा भित्रका बस्तिहरूको भौगोलिक अवस्थिति, जनसंख्या, यातायातको सुविधा लगायतका आधारमा क्लस्टर निर्माण गरि सबै नागरिकलाई योजना छनौटको वस्ती स्तरीय भेलामा सहभागी हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

४.३.२. वस्ती/टोलस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटका लागि वडा सदस्यको नेतृत्वमा टोली परिचालन गर्नु पर्नेछ ।

४.३.३. वस्ती/टोलस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा वालवालिका, महिला, आदिवासी /जनजाती, मधेसी, दलित, अपांग, सीमान्तकृत, पिछडावर्ग लगायत सबै समुदायको अर्थपूर्ण उपस्थिती हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

४.३.४. वस्ती/टोलस्तरको आयोजना/कार्यक्रम छनौटमा नागरिक समाजका संस्थाहरू, महिला/ आमा समुह, वालक्लवहरू, स्थानिय गैर सरकारी संस्थाहरू, सहकारी संस्थाहरू, निजी क्षेत्रका संस्थाहरू जस्ता स्थानीय संघ संस्थाहरूको सक्रिय सहभागिता गराउनु पर्नेछ ।

४.३.५. वस्तीस्तरमा छनौट भएकाहरूको आयोजना/कार्यक्रमहरूको सूची तयार गरि वडा समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.४. वडा स्तरीय आयोजना/कार्यक्रमहरूको प्राथमिकिकरण:-

४.४.१ वडा समितिले नगरपालिकाबाट प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरूको प्राथमिकिकरण मापण्डको आधारमा टोल/ बस्तीस्तरबाट प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरूलाई विषयक्षेत्र समेत छुट्याई प्राथमिकिकरण गरी वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा सिफारिश गरि पठाउनु पर्नेछ ।

४.४.२. वडा समितिले वस्तिस्तरबाट माग नभएका तर नगरस्तरमा महत्वपूर्ण देखिएका आयोजना कार्यक्रमहरूलाई समेत औचित्य खुलाई प्राथमिकिकरणको सूचीमा राखी पठाउन सक्नेछ ।

४.५. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा:-

४.५.१. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले वडा समितिबाट प्राथमिकिकरण भई आएका आयोजना /कार्यक्रमहरू तथा नगरस्तरमा संचालन गर्न आवश्यक देखिएका आयोजना/कार्यक्रम समेतका आधारमा विषयक्षेत्रगत सुची तयार गर्नुपर्नेछ ।

४.५.२. विषयक्षेत्रगत सुची तयार गर्दा देहाय बमोजिम क्षेत्र छुट्याउनु पर्नेछ:-

क) आर्थिक विकास:- कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण,

ख) सामाजिक विकास:- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण,

ग) पूर्वाधार विकास:- सडक तथा पुल (झोलुंगे पुल समेत), सिचाई, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत), संचार

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:- वन तथा भु-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, Sanitary Land field Sites, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद व्यवस्थापन, वारुण यन्त्र संचालन

ड) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह:- मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, संस्थागत पूर्वाधार, नागरिक वडापत्र तथा टोकन प्रणाली, सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सुचना प्रविधिको प्रयोग ,

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन:- लेखांकन, राजस्व परिचालन, वित्तीय अनुशासन, वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, अन्तिम लेखा परिक्षण तथा वेरुजु फछौट, सुचना तथा संचार व्यवस्थापन,

४.५.३. आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको विषयगत सुची माथि छलफलको लागि विषयगत क्षेत्र हेर्न सदस्यको संयोजनमा नगर सभाका कम्तिमा १/१ जना महिला तथा दलित सदस्य, सम्बन्धित विषय हेर्ने शाखा/विभागका प्रमुख समेत रहने गरि ५ सदस्यीय कार्य समुह गठन गरि समुहगत छलफलको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । यस्तो कार्यसमुहको सदस्य सचिव बजेट तथा कार्यक्रम समितिले तोकेको सम्बन्धित विषय हेर्ने शाखा/विभागका प्रमुख रहनेछन् ।

४.५.४. विषयगत कार्य समुहले निम्न पक्षहरूलाई समेत मध्यनजर गर्दै आयोजना/ कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण गर्नु पर्नेछ:-

क) नगर कार्यपालिकाले तय गरेको आयोजनाःकार्यक्रम प्राथमिकिकरण मापदण्ड र आधार,

ख) आयोजनाहरूको संचालनको संभाव्यता, प्राविधिकरण क्षमता र बजेट सीमा र

ग) आयोजनाहरू/ कार्यक्रममा हुन सक्ने दोहोरोपना, अन्तर विषयगत परिपूरकता र अन्तरसम्बन्ध ।

४.५.५. विषयगत कार्य समुहले विषयक्षेत्रगत छलफलमा सम्बन्धित विषयका विज्ञ वा क्षेत्रका प्रतिनिधीलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

४.५.६. विषयगत कार्यसमुहबाट छलफल भई प्राथमिकिकरण भएका आयोजना ःकार्यक्रम बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले स्विकृतिको लागी गाउँःनगर कार्यपालिकामा सिफरिस गर्नेछ ।

४.५.७. बजेट तथा कार्यक्र तर्जुमा समितिले बजेट आयोजना ःकार्यक्रम सिफरिस गर्दा खर्च व्यहोर्ने श्रोत किटान भएका तथा बजेट सुनिश्चित भएका आयोजना ःकार्यक्रहरू मात्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.५.८. बजेट तथा कार्यक्रम समितिले बजेट तथा कार्यक्र पेश गर्दा देहाय बमोजिमका विवरणहरु समेत तयारी गरी पेश गर्नु पर्नेछ । विवरण तयार गर्ने ढाँचा अनुशुचीहरुमा संलग्न भए बमोजिमको

हुनुपर्नेछ ।

क) आगामी वर्षको लागि प्रस्तावित राजस्व/करका दरहरु

ख) नगर कार्यपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

ग) नगरकार्यपालिकाको गत आवको यथार्थ, चालु आवको संसोधित अनुमान र आगामी आ.व.को अनुमानित आय व्यय विवरण

घ) नगर कार्यपालिकाको वार्षिक विकास कार्यक्रम (आयोजनाःकार्यक्रको विवरण)

ङ) विनियोजन विधेयक

च) आर्थिक विधेयक

४.६ नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट छनौट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने

४.६.१. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले पेश गरेको नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र बजेट नगर कार्यपालिकामा छलफल गरी स्विकृत गर्नु पर्नेछ ।

४.६.२. यसरी स्विकृत नीति तथा कार्यक्रम, बजेट र वार्षिक विकास कार्यक्रम बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकले नगर सभा असार १५ गते बजेट भाषण मार्फत पेश गर्नेछ ।

४.७ नगर सभाको बैठक तथा कार्यक्रम स्वीकृतिः-

४.७.१. नगर कार्यपालिकाले पेश गरेको नीति, कार्यक्रम र बजेट उपर नगर सभामा दफावार छलफल गरि बहुमतले पारित गर्नु पर्नेछ ।

४.७.२. यसरी पारित भएको नीति, कार्यक्रम र बजेट कार्यन्वयनको लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यलयमा पठाउनु पर्नेछ ।

४.७.३. नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले यसरी प्राप्त भएको नीति कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयनको समय तालिका समेत कार्यान्वयनमा लैजानु पर्नेछ ।

५. गैर सरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यमा संचालन हुने योजना कार्यक्रम सम्बन्धि व्यवस्था:-

५.१ नगर कार्यपालिकामा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने गैर सरकारी संस्थाहरुले कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व नगर सभाबाट परित गराउनु पर्नेछ ।

५.२ गैर सरकारी संस्थाले कार्यक्रम संचालनको प्रस्ताव नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ । नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले यस्तो प्रस्तावलाई बजेट तथा कार्यक्रम समितिमा पठाई सम्बन्धित विषयक्षेत्रगत समितिहरुमा छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

५.३ निजी क्षेत्रका संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा संचालन हुने कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व नगर सभाबाट कार्यक्रम परित गराउनु पर्नेछ ।

६. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन:-

६.१ बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्यांकन देहाय बमोजिम हुनेछ:

६.१.१ नगर सभाबाट वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्विकृत भए पछि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना तयार गर्नु पर्नेछ ।

६.१.२ कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गर्दा कार्यान्वयनको ढाँचा ९:यमबन्धितथ०, समय सीमा, कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय वा पदाधिकारी, अनुगमन मुल्याङ्कनको मापदण्ड र प्रक्रिया समेत तोक्नु पर्नेछ ।

६.१.३ आयोजनाःकार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन लगायत् प्रचलित कानूनको आधिनमा रहि गर्नु पर्नेछ ।

६.२ बजेट तथा कार्यक्रमको अनुगमन र मुल्याङ्कन

६.२.१ नगर कार्यपालिकाको संचालित आयोजनाहरूको नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

६.२.२ अनुगमन गर्दा स्पष्ट नतिजा सूचक सहितको अनुगमनको फारम तयार गरी प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

६.२.३ योजना प्रगति समिक्षाको लागि नगर प्रमुख वा गाउँपालिकाको अध्यक्षतामा स्थानीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक कम्तीमा वर्षको ३ पटक वस्नुपर्नेछ ।

६.२.४ नगरपालिकाहरूले आयोजनाःपरियोजनाको अनुगमन, सुपरिवेक्षण र मुल्याङ्कनको लागि विभिन्न समितिहरू गठन गर्न सक्नेछन् ।

६.२.५ अनुगमन मुल्याङ्कन सम्बन्धि अन्य व्यवस्थाको वारेमा नगर कार्यपालिकाले आवश्यक कार्यबिधि तयार गर्न सक्नेछन् ।

७. विविधः-

७.१ राजस्व तथा खर्च शिर्षकको प्रयोग

नगर कार्यपालिकाले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम बनाउँदा नेपाल सरकारले तोके बमोजिमका राजस्व तथा खर्चका शिर्षकहरूको प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

७.२ निर्वाचन सम्पन्न नभएका स्थानीय तहका सम्बन्धमा विशेष व्यवस्था

नगर कार्यपालिकाको निर्वाचन सम्पन्न नभएका स्थानीयतहको हकमा निर्वाचित प्रतिनिधि वहाल नभएसम्म चालु प्रकृतिका अनिवार्य दायित्व सम्बन्धी (तलब भत्ता र कार्यालय संचालन) खर्च तथा नगर कार्यपालिकाका पदाधिकारीहरूको कार्यकक्ष तथा कार्यालयको मर्मत संभार व्यवस्थापन खर्च र वहुवर्षिय खरिद योजना अन्तर्गत कार्यान्वयनमा रहेका एवं हस्तान्तरण भई आएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि बजेट वनाई कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।

योजना तर्जुमाको कार्य तालिका

सि. न.	कार्य विवरण	आ.व. २०७४/७५	आ.व. २०७५/७६	कैफियत
१	संघ/प्रदेशबाट वित्तिय हस्तान्तरणको खाका एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शन प्राप्त गर्ने			
२	श्रोत अनुमान र कुल बजेट सिमा निर्धारण			
३	बस्ती/टोल स्तरबाट योजना छनौट			
४	वडा स्तरीय योजना प्राथमिकिकरण			
५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिबाट बजेट तथा कार्यक्रम तयारी			

६	गाँउ/नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट बजेट तथा कार्यक्रम तयारी			
७	गाँउ/नगर सभाको बैठकमा बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृती			